

Současná Médea zabíjí z lásky

Pražský Činoherní klub pokračuje v repertoárové linii, která přivádí na scénu irské autory. Nyní je to **Marina Carr**, která po mužských hrdinech McDonaghových obrací pozornost k ženám.

JANA PATEROVÁ

Z tradiční podoby u nás populárního irského dramatu její hra *U Kočičí bažiny* máloco chybí. Drsná skutečnost se prolíná s mýtem a rovinnou symbolicko-metaforickou, děj se odehrává ve zvláštním bezčasí i neurčitém prostoru, který je sice vymezen ostrovem a Kočičí bažinou - to zde však má výše zmíněný význam metaforický. A vedle reálných postav se zde pohybují i duchové jako připomínka pomíjivosti života.

Marina Carr je ovšem navíc zaujatá antickými mýty, proto je hra *U Kočičí bažiny* současnou parafází Euripidovy tragédie *Médeia*. Příběh ženy, kterou zradí milovaný muž, pro něhož dokonce vraždila, končí v krvavé lázni. Svou konkurentku *Médeia* otráví a z pomsty zabije své a lasonovy děti. Také hlavní hrdinka *Kočičí bažiny* Hester Swannová je opuštěna Carthagem pro mladší a společensky únosnější ženu. A když hrozí, že Carthage Hester připraví i o jejich dceru Josii, Hester jí zabije. Sama umírá, aby vstoupila na „druhý břeh“, protože smrt není tak strašná jako život bez lásky. Sama se totiž nedokáže vypo-

rádat s traumaty svého dětství, kdy se cítila málo milována a opuštěna vlastní matkou. Tehdy se také dopustila své první vraždy, když vlastně ze žárlivosti zabila svého bratra.

Již z této dějové zkratky je jasné, že autorka se pevně drží již antické předlohy a přízpůsobuje jí svůj text. Možná někdy tak usilovně až podkopává věrohodnost svých postav, které se - duch neduch - pohybují v reálu. Ten režisér Martin Čičvák ještě podtrhuje, ať žánrovou drobnokresebností některých rolí (např. Otec Willow), nebo devastovaným prostředím.

Také *Kočičí žena* Lenky Skopalové v sobě nemá nic magického, je spíš trochu výstřední sousedkou, kterou není třeba brát moc vážně. Tento reálný základ se však dostává do příkrého rozporu s metaforou smrtící lásky, která osvozuje. Záleží na každém, jak přijme to, že Hester právě ve jménu lásky a ve strachu z osamocení páchá zločiny. Opravdu láska ospravedlňuje všechno? Jistě, jde o metaforu a Hester určitě není hrdinka hodná následování, její činy jí štěstí stejně nepřinesou, ale nepředkládá se nám její smrt jako vykoupení?

Hra *U Kočičí bažiny* samozřejmě není žádným modelem, ale nabízí řadu psychologických nuancí a různých motivů. Čičvák tentokrát také na jejich plastické vyznění hodně sází, jeho režie působí vycizelovaně, promyšleně, a přitom nenápadně. Abychom pochopili Hester, musíme uvěřit její zoufalé potřebě lásky. Veronika Žilková je však silnější v momentech sarkastických, agresivních, víc se jí dá věřit, že dokáže

zraňovat než milovat. Podtrhuje výlučnost postavy, její nezařaditelnost, zařatost i vyvrženost psance, větší citovost jí zatím chybí. Matěj Dadák tentokrát působí herecky méně výrazně, možná ve snaze kontrastovat s Žilkové eruptivností až příliš civilně. Jaroslav Plesl hraje ducha Josefa Swanna jemně, lehce, s nádechem smutku ze zmařeného mladého života. Cassidy Vladimíra Kratochvíl odpuzuje svou ohroublou samozřejmostí, nadutostí a arogancí, je však také protipólem Hester.

Jeho láska k dceři Karolíně je jiná než Hesteřina, majetnická a nekomplikovaná. Marika Šoposká ji pojala jako naivní husičku, aby postupně nemilým poznáním znejistěla k nečekané citlivosti. Poprvé se na scéně Činoherního klubu objevuje Gabriela Vránová a její paní Kilbridová patří k vrcholům celé inscenace. Omezená, egoistická, zlá a zase nesnesitelně sentimentální, opičí láskou ovívající syna a dojímanová se nad rodninou selankou. Vránová nepřehrává, nenechá se strhnout publikem, přesně odvažuje komické momenty, které vzápětí jako závan větru překryje stín předstíraně šťastného života.

HODNOCENÍ LN

**Marina Carr:
U Kočičí bažiny**

Režie: Martin Čičvák

Dramaturgie: Roman Císař,

Vladimír Procházka

Scéna: Tom Ciller

Kostýmy: Nina A. Stillmark

Premiéra 14. září 2009